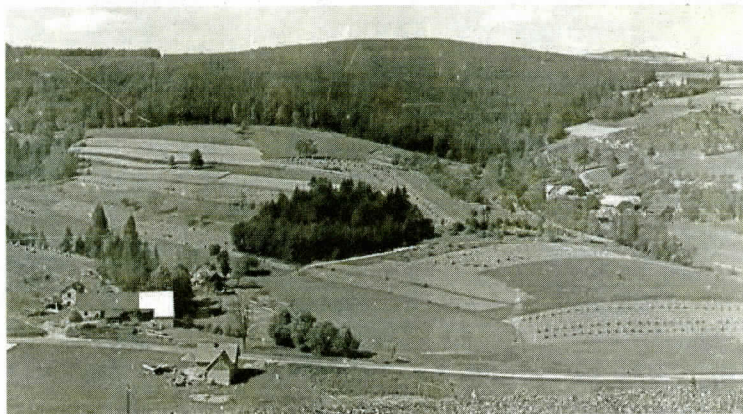

Pasekářská kolonizace Valašska začala v 16. století

Během středověku stačila lidem v regionu k užití pole v údolích toků, ovšem nárůst obyvatel ve vesnicích vedl k potřebě získat půdu novou. To se stalo hlavní příčinou pasekářské kolonizace, která začala v 16. století.

Pasekáři začali klučit lesy na kopcích v okolí původních sídel a na jejich místě pak zakládali nová políčka, u kterých stavěli sezonní zemědělské stavby. Tyto stavby časem začali přestavovat na trvalá obydlí a stěhovat se do nich. Touto činností začalo pomalu vznikat rozptýlené pasekářské osídlení valašských kopců.

Vzhledem k malé úrodnosti půdy v oblasti potřebovali pasekáři pro své užití velké plochy polí. Původní lesní půdy se navíc zemědělstvím rychle vyčerpávala, proto plocha pasek utěšeně narůstala. Vznikaly dva druhy polí: új-

USEDLOST. Tradiční pasekářská usedlost v Hošťálkově. Foto: archiv MRV

miska – pole v nižších polohách, ze kterých se vždy platila daň, a dále paseky (kopance) – pole ve vyšších polohách, s méně kvalitní půdou a větších rozměrů. Daň z nich platili majitelé jen v případě obdělávání.

Trend zvětšování plochy zemědělské půdy na úkor lesa pokračoval až do 19. století, kdy se díky intenzifikace ze-

mědělství a vzniku nových pracovních příležitostí ve městech začali lidé z pasek stěhovat pryč.

Vznik pasek silně ovlivnil skladbu místní flóry a fauny, která se stala pestřejší než v původních lesních porostech. Následkem odlesnění a zemědělské činnosti ubývalo v lesích vysoké zvěře i šelem, na druhou stranu se na nově ob-

dělávaných plochách usadily stepní druhy ptáků – jako křepelka polní, koroptev polní, skřivan polní, tuhyk obecný aj, či drobní savci jako zajíc.

Druhou stranou mince bylo, že velké odlesněním a intenzivní pastva vrcholící v 19. století se stali příčinou eroze půdy mající za následek vytváření rýh a sesuvů v krajině. Krajina kvůli odlesnění přišla o svou schopnost zadržovat srážky a nížiny tak byly více ohroženy povodněmi. Aby zamezili splachu ornice, buďovali lidé na prudkých svazích terasovitá pole, kde skládali vyorané kameny na meze.

Pasekářství mělo za následek vykácení velké části původních starých porostů a vytvoření pestré a oku lahodící krajinné mozaiky, kdy se na kopcích střídali pole pastviny, sady a lesní porosty.

Pavel Mašláň, Muzeum regionu Valašsko